

[Voigt]

Voigt (FP):

»Vil ministeren oplyse, om det virkelig kan være rigtigt, at ministeren ingen steder kan se, hvor mange skatteydermidler der er fyldt i Christiania, samt herunder oplyse, hvilke udgifter der har været afholdt i forbindelse med diverse udrykninger af politi, brandvæsen, redningskorps m.m. til Christiania?«

(Spm. nr. 254).

Begrundelse.

Et flertal i forsvarsudvalget har torsdag den 16. november 1978 kl. 15.25 nægtet spørgeren at stille dette spørgsmål som et skriftligt spørgsmål. Der henvises i øvrigt til begrundelsen af spørgsmål nr. 252 til forsvarsministeren.

Besvarelse (21/11 78):**Forsvarsministeren (Søgaard):**

I forbindelse med forsvarsudvalgets behandling af forslag til folketingsbeslutning om nedlæggelse af Christiania har udvalget stillet et tilsvarende spørgsmål. I min besvarelse, som blev fremsendt til udvalget den 15. november 1978, oplyste jeg, at der ikke findes en opgørelse over samtlige statslige og kommunale udgifter vedrørende Christiania. Det blev endvidere i besvarelsen oplyst, at det efter forsvarsministeriets opfattelse ikke vil være muligt blot tilnærmelsesvis at opgøre størrelsen af disse udgifter.

Jeg kan oplyse, at jeg ikke siden den 15. november har ændret opfattelse vedrørende besvarelsen af dette spørgsmål.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Anden behandling af:**Forslag til lov om ændring af lov om Roskilde universitetscenter.**

(Lovforslag nr. L 37. Fremsat 10/10 78. Første behandling 12/10 78. Betænkning 16/11 78).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst, ændringsforslaget samt spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling**Jimmy Stahr (S):**

Jeg skal bare sige tak for udvalgsarbejdet. Efter socialdemokratiets mening er der ikke under arbejdet fremkommet oplysninger, som sandsynliggør, at det foreslåede lovforslag ikke kan bruges i en overgangsordning, og derfor ønsker vi ingen ændringer. Det vil sige, at socialdemokratiet stemmer mod det stillede ændringsforslag.

Poulsgaard (FP):

Vi får da håbe på, at ministeren har fået stemmen igen, for sidst vi behandlede dette forslag, var stemmen jo væk, og vi fik ikke svar på noget af det, der blev spurgt om. Der blev sagt, at hr. Jimmy Stahr ville svare, det gjorde han ikke, men i dag kan ministeren så måske svare.

Jeg spurgte under førstebehandlingen ministeren om, hvor den revision af hele Roskilde universitetscenter, vi er blevet lovet, er blevet af. Dette er ingen revision, det er jo kun en lille smule omrokering, og jeg har ved første behandling sagt, at det kan fremskridtspartiet naturligvis ikke tiltræde. Vi ønsker dette center solgt, sådan at vi kan få et motel derude; det ville være glimrende.

Så er der et ændringsforslag fra SF og VS. Det kan vi naturligvis heller ikke tiltræde.

Gerda Møller (KF):

Det udvalgsarbejde, der har fundet sted mellem første- og andenbehandlingen, har ikke overbevist os i den konservative folketingsgruppe om, at eksperimentet RUC vil komme til at fungere tilfredsstillende. Nu har undervisningsministeren i de sidste tre år haft bemyndigelse til at fastsætte særlige bestemmelser for RUC og har også gjort det med folketingets samtykke, men stadig væk er det ikke lykkedes at få RUC til at fungere på en tilfredsstillende måde. Hvis det havde været muligt at få centeret til at fungere under den styrelseslov, der gælder for alle de andre højere undervisningsinstitutioner her i landet, så havde det jo ikke været nødven-

[Gerda Møller]

digt med den nye særstyrelseslov, som vi nu behandler. RUC skal altså åbenbart stadig være under opsyn med indgrebsmuligheder for et styrelsesråd, det erkender ministeren.

Hertil må vi konservative sige, at nu hører vores tålmodighed op – det har den nu i øvrigt gjort for længe siden – og selv om ministeren ikke tør eller vil sige nej, så kan det ikke hindre os i at sige, som vi har skrevet i betænkningen, at vi ikke er overbevist om, at alle betingelser er opfyldt for at få den nye statut til at fungere tilfredsstillende. Da vi stadig væk går ind for en afvikling af RUC som selvstændig institution og ønsker den henlagt under Københavns universitet, kan vi ikke stemme for lovforslaget.

Med hensyn til ændringsforslaget fra VS og SF må vi sige, at vi ikke kan stemme for det, fordi det jo går ind for at lægge centeret ind under den almindelige styrelseslov.

Ebba Strange (SF):

Som det allerede fremgik af førstebehandlingen, anser vi det i socialistisk folkeparti for at være en af de vigtigste forudsætninger for at få Roskilde universitetscenter til at fungere, at det kommer ind under de normale styringsregler, der gælder for andre universiteter og høgere læreanstalter.

Vi har som følge af denne indstilling sammen med venstresocialisterne stillet et ændringsforslag, hvis vedtagelse i realiteten vil betyde, at Roskilde universitetscenter kommer til at omfattes af den gældende styrelseslov for de højere videregående uddannelser. Vi skal anbefale tinget, at man stemmer for dette ændringsforslag.

Efter vores vurdering vil tilsynsrådet komme til at fortsætte den kontrol med alt, hvad der sker på centeret, som vi har kendt gennem de seneste år fra det eksterne rektorat, og vi mener, at det er det, der virker aller mest hæmmende på en konstruktiv og positiv udvikling mod den nydannelse inden for de højere uddannelsesinstitutioner i Danmark, Roskilde universitetscenter var tænkt som.

Freddy Madsen (DKP):

Da vores ordfører ikke er i stand til at være til stede, skal jeg gøre et par bemærkninger om det fremsatte lovforslag.

Fru Gerda Møller sagde, at RUC stadig ikke fungerer tilfredsstillende. Det er muligt,

men det, som vi har givet udtryk for i en lang række debatter her i folketinget om den sag, er, at det er fru Gerda Møller og andre politikere af højreorienteret observans, der igennem deres idelige angreb på Roskilde universitetscenter bærer et tungt ansvar for den udvikling, som det har været igennem. Det var at ønske, at der kunne indføres normale styrelsestilstande på Roskilde universitetscenter. Det var efter vores opfattelse den eneste rimelige løsning og har været det hele tiden, og det har vi givet udtryk for også ved tidligere lejligheder.

Nu vil ministeren altså have en fuldmagt på ubegrænset tid til at opretholde de unormale tilstande ved Roskilde universitetscenter. Jeg vil gerne i den anledning spørge ministeren, om der i denne tidsbegrænsning ligger, at det skal fortsætte ud i al fremtid, eller om ministeren har bare skyggen af anelse om, hvorvidt der kunne ligge en tidsbegrænsning, og hvor lang tid det eventuelt kunne tage, inden det kunne ophæves.

Vi ser altså gerne disse særforanstaltninger ophævet allerede på nuværende tidspunkt, og derfor vil vi stemme for det af SF og VS stillede ændringsforslag.

(Kort bemærkning).

Gerda Møller (KF):

Jeg vil da gerne sige til hr. Freddy Madsen, at vi har ikke nogen sinde provokeret noget frem. Hver gang vi har fremsat lovforslag om Roskilde universitetscenters nedlæggelse og overførelse til Københavns universitet, så er det på baggrund af ting, der er sket dernede, den kritik, der har været, så det er ikke os, der har provokeret noget frem. Jeg tror, at mange her i salen, uanset om de går ind for Roskilde universitetscenter eller ej, vil indrømme og er nødt til at indrømme, at det har ikke fungeret, og det fungerer stadig væk ikke tilfredsstillende.

(Kort bemærkning):

Freddy Madsen (DKP):

De begebenheder, som fru Gerda Møller henviser til på Roskilde universitetscenter, og som har fremkaldt de reaktioner hos fru Gerda Møller og hos andre, er efter vores opfattelse – og det har vi givet udtryk for – ting og sager, som følger med det, som oprindelig

[Freddy Madsen]

var folketingets vision i denne sag. Her skulle man oprette et center, der skulle finde nye veje, som skulle eksperimenteres med tingene, og som ad den vej skulle finde frem til nye undervisningsformer, forskningsformer, som kunne anvendes på andre højere læreanstalter.

Men så snart disse eksperimenter, som det er med alle eksperimenter, måske blev lidt mere avancerede end det, fru Gerda Møller havde fantasi til at forestille sig, ja, så var man der, og så fremkaldte man herfra de provokationer, der efter vores opfattelse gjorde, at de kom ind i en lang række uheldige omstændigheder, som førte til unormale tilstande på Roskilde universitetscenter. Hvis man havde undgået det, hvis man havde ladet eksperimentet køre, sådan som det oprindeligt var planlagt herfra, så havde man undgået alle disse episoder.

(Kort bemærkning).

Gerda Møller (KF):

Den skal blive min sidste korte bemærkning.

Når de eksperimenter, vi har været vidne til, både sænkede niveauet derude og slog fejl, så mener jeg, at det måtte være rigtigt at gribe ind. Vi har jo masser af læreres udtalelser – husk bare på den tykke udtalelse, vi fik – om, at der var mange fejlslagne eksperimenter, og at der var en almindelig niveausænkning på Roskilde universitetscenter inden for visse fag.

Formanden:

En sidste kort bemærkning i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Freddy Madsen (DKP):

Det vil nok være for meget forlangt at få fru Gerda Møller til at forstå, at når der er tale om eksperimenter, når der er tale om forsøg, så vil der også være nogle fejlslagne imellem. Det vil der altid være, når der er tale om eksperimenter og forsøg.

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg vil gerne citere fra bemærkningerne til lovforslaget, hvor undervisningsministeriet skriver:

»Man kan tilslutte sig det eksterne rektorats forslag om, at dette rektorat ophæves, og at der indtil videre i stedet etableres et tilsynsråd.«

Der er altså tale om, at der ikke med dette tilsynsråd skabes en permanent ordning, der er tale om noget midlertidigt, og der ligger også i disse ord, at målet må være en fuldstændig normalisering på et tidspunkt, således at RUC kommer ind under styrelseslovens almindelige regler. Heri ligger selvsagt også en forpligtelse til for ministeren nøje at følge udviklingen og være opmærksom på, om og hvornår tiden er inde til at gennemføre en fuldstændig normalisering.

Vi kan støtte forslaget, som det ligger. Vi finder, at der endnu en tid er behov for ekstraordinære regler for Roskilde universitetscenter, men det bør være så kortvarigt som muligt, og man må fra ministerens side følge udviklingen meget nøje med henblik på at opnå en normalisering. I det midlertidige ligger selvfølgelig også, at tilsynsrådet ved den måde, det udfører sine opgaver på, skal gøre, hvad det kan for at berede universitetscenteret i Roskilde på at følge reglerne i styrelsesloven fuldstændigt.

Jeg vil gerne bede ministeren om at kommentere denne problemstilling og give til kende, hvorvidt hun kan godtage, at dette er midlertidigt og kræver meget nøje følgen op fra ministeriets side og også kræver, at tilsynsrådet udøver sine beføjelser på en sådan måde, at en normalisering hurtigst muligt kan blive mulig.

Alfred Hansen (DR):

Siden sidste gang, vi diskuterede dette lovforslag, nemlig ved førstebehandlingen, har vi haft en deputation i uddannelsesudvalget, og det har bekræftet min formodning om, at dette forslag ikke reelt forbedrer forholdene på RUC. Det må være på tide, som jeg også gjorde opmærksom på ved første behandling, at man kommer over til normaliserede tilstande for RUC.

Det at man nu afløser det eksterne rektorat med en ordning gående ud på tilsyn, som ikke skal fungere i en nærmere fastsat periode, finder vi i retsforbundets folketingsgruppe er noget uheldigt. Vi havde gerne set, at man f. eks. fra den 1. januar 1979 var gået over til, at også RUC skulle være omfattet af

[Alfred Hansen]

de styrelsesregler, som gælder for de andre universiteter.

Vi vil stemme imod forslaget ved tredje behandling, og vi vil meget gerne støtte og stemme for det ændringsforslag, som er fremsat af SF ved fru Ebba Strange.

Steen Folke (VS):

Jeg skal ikke gentage de principielle synspunkter, jeg kom med ved førstebehandlingen af dette lovforslag.

Vi har sammen med SF stillet et ændringsforslag til dette lovforslag, som vil medføre, at RUC kommer ind under den samme styrelseslov, som gælder for de andre højere læreanstalter. Det vil medføre, at det er nødvendigt at gennemføre nogle ændringer i den statut, som det eksterne rektorat har været med til at få gennemført på RUC, og det mener vi ville være en fordel, da vi ikke er tilhængere af adskillige af de ændringer i RUCs interne styrelse, som blev indført med statuten. Vi mener faktisk, at hele det reorgie, som det eksterne rektorat har gennemtvunget på RUC, ikke blot har undergravet de indre styrelsesforhold, men også har været med til at ødelægge nogle af de mest værdifulde elementer i den uddannelsesform, som man har forsøgt at opbygge på RUC.

Det, jeg tænker på, er, at med hele opbygningen omkring institutter og andre elementer i den omorganisering, der er sket, har man nærmet sig de traditionelle uddannelser og i langt højere grad baseret det på den fagopsplitning, som kendes fra de øvrige højere uddannelser. RUCs styrke var jo netop, at man havde en langt bredere indgang igennem basisuddannelserne, men også på basisuddannelserne er der tendenser til nu, at man stiller flere og flere fagspecifikke krav og derigennem er med til at ødelægge det eksperiment, som RUC oprindeligt var. Alt dette er ikke mindst det eksterne rektorats tvivlsomme fortjeneste.

Vi havde jo i uddannelsesudvalget besøg af en delegation fra RUC, der argumenterede for nogle af disse ting, og som gjorde opmærksom på, at et tilsynsråd udstyret med disse ubegrænsede beføjelser i virkeligheden ikke var et hak bedre end det eksterne rektorat. Det var forholdsvis klart, at flertallet i udvalget overhovedet ikke var indstillet på at tage hensyn til, hvad der blev fremført af

den delegation, der kom fra RUC, og man afsluttede hurtigt sagens behandling uden i mindste måde at realitetsdrøfte de indvendinger, som var kommet fra RUCs rektor og prorektor m. fl., som var i deputation.

På den baggrund kunne jeg godt tænke mig at stille ministeren et enkelt spørgsmål om bilag 2 til lovforslaget, som jo altså er en skitse til bestemmelser om tilsynsrådet for Roskilde universitetscenter. Det, jeg gerne vil have at vide, det, jeg gerne vil have bekræftet, det er, at folketinget ikke ved at stemme for selve lovforslaget, som jo altså alene ophæver § 2 i den oprindelige lov, derigennem for så vidt tager stilling til den nærmere udformning af disse bestemmelser om tilsynsrådet for Roskilde universitetscenter. I hvert fald må jeg sige, at der ikke i folketingets behandling af sagen har været nogen form for realitetsdrøftelse af denne skitse til bestemmelser om tilsynsrådet. Jeg opfatter skitsen som et udspil, en skitsering af, hvordan dette tilsynsråd kunne bygges op, beføjelser osv., men ikke som noget, der på nogen måde er forpligtende.

Jeg forestiller mig altså, at der fortsat må være mulighed for at ændre i disse bestemmelser, og at dette for så vidt ikke er noget, som afgøres ved afstemningen her, men er noget, som er overladt til ministeriet og til eventuelle forhandlinger imellem RUC og ministeriet. Men jeg ville godt have ministeren til at bekræfte, at sådan forholder det sig.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Også jeg vil gerne – nej, der er ikke noget i vejen med min stemme – takke for den hurtige behandling i folketingets uddannelsesudvalg.

Hr. Poulsgaard antydede, at der var en lang række spørgsmål, han ikke havde fået svar på. Det kan jo kun skyldes hr. Poulsgaard selv, når der nu har været et udvalgsarbejde, for som bekendt stiller man spørgsmålene i udvalget, og så får man svar, og alle de spørgsmål, der er stillet, er blevet besvaret.

Både hr. Freddy Madsen og hr. Niels Helveg Petersen var inde på spørgsmålet om tidsbegrænsningen og det, at der ikke var nogen revisionsbestemmelse. Jeg kan bekræfte den fortolkning, som hr. Niels Helveg Petersen gav, idet han henviste til formuleringer

[Undervisningsministeren]

i bemærkningerne, og jeg kan også helt bekræfte, at det er tilsynsrådets opgave at berejde universitetets overgang til en normal ordning. Det er givet, at jeg ikke har noget ønske om, at denne ordning, som ser ud til at kunne vedtages her i folketinget, skal være en permanent ordning.

Hr. Steen Folke spurgte til bilag 2, og her til må jeg alene sige, at det er klart, at det at bilaget er med, og at det har kunnet inddrages i drøftelserne, opleves som bindende af mig. Det vil sige, at når og hvis dette forslag vedtages, så vil det blive en ordning som den, der er skitseret i bilag 2, der føres ud i livet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslaget om en ny affattelse af lovforslaget

forkastedes, idet 22 stemte for, 118 imod.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om tjenestemandspension.

(Lovforslag nr. L 42. Fremsat 13/10 78. Første behandling 24/10 78. Betænkning 15/11 78).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

*Forhandling***Glistrup (FP):**

For en nutidig betragtning er tjenestemandspensioner en uting, en anakronisme. Det var jo noget, som blev indført tilbage i enevældens tid, eller måske stammer det endnu længere tilbage, hvor man altså sagde, at kongens mænd, hvis de levede så længe gennem krigeriske forviklinger og andet, virkelig på deres gamle dage skulle have en anstændig måde at leve på. På et tidspunkt, hvor samfundet endnu ikke var så rigt, at det kunne tillade sig at give pensioner i bred almindelighed til hele befolkningen, opstod dette særprivilegium.

Men nu om dage, hvor vi da lykkeligvis har råd til i samfundet at opretholde en almindelig folkepensionsordning, må vi se hurtigst muligt at komme væk fra den forskelsbehandling, som ligger i det gældende tjenestemandspensionssystem. Det er for en nutidig betragtning aldeles uantageligt, aldeles uacceptabelt, at vi skal affinde os med, at den, der i sine aktive år har været professor eller postmester eller biskop eller provst eller skolelærer, eller hvad han nu har været, skal have én eneste øre mere end den, som kun har været noget, som samfundet oven i købet ser ned på, som maskinarbejder eller chauffør eller landmand eller købmand eller noget som helst andet.

Tredje næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg tror, der kan være betydeligt mere ro i salen. (Ophold). Ja, det kan der altså.

Glistrup (FP):

Denne forskelsbehandling imellem borgerne må hurtigst bringes til ophør, således at vi når frem til, at man får præcis det samme pensionsbeløb i kroner og øre, uanset hvad man måtte have beskæftiget sig med igennem sin aktive periode i tilværelsen.

Det skal ikke være således, at den, der har været ansat i det offentlige, skal have det dårligere end andre. Fremskridtspartiet har aldrig hetzet mod de offentligt ansatte. Fremskridtspartiet har altid anlagt den linje, at de offentligt ansatte skal være ligestillet med andre i samfundet, men bestemt ikke således at man skal fortsætte enevældens dårlige traditioner, hvor de var bedre stillet.

For bevarelsen af det tjenestemandspensionssystem, som indgår i nærværende lovfors-